

FKF:S INFORMATIONSBLAD NR 3

Kommer Kvismare-området att bli naturreservat? Länsstyrelsen i T-län kommer troligen att fatta beslut i frågan i höst och naturvårdarna hoppas på ett positivt sådant.

Fem bon med ungar av brunkärrhök har påträffats. Fiskgjuseinventeringen gav 10 bon. Trassel med Fågelsjön våd gäller vållbyggnad, munktrummor och kaveldun.

Ca 4500 fåglar har ringmärkts, huvudparten sångare och sparvar, däribland två flodsångare och en kärrsångare. Ungfåglar, som sannolikt var kärrsångare fångades även, varför häckning är trolig. En liten flugsnappare och tre unga höksångare har även märkts.

Vadartillgången har ej varit särskilt god denna säsong. Dock kan noteras vid Kvismaren: 19/7 48 kustpipare och 20/7 2 kustsnäppor. Oset: 8 kustsnäppor, 16 spovsnäppor, 1 roska, 1 småspov, 2 kustpipare, ströobservationer av myrspov både i juli och augusti. Den verkliga rariteten var en myrsnäppa den 24-25 juli.

FRÅN STEFAN BJÖRKLUND

Tråkigt att läsa om hur lite lärkfalken rapporterats. Inom "KE:s och mitt" område har vi inte märkt någon minskning av beståndet. Observationerna har snarare blivit fler i år än alla tidigare år. Här några:

15/8 1 ex jagande över vassen, Fläcksjön (SB, KE)

29/8 1 ex jagande över Gussjön. Småkivades med brun kärrhök (SB, KE)

31/8 4 ex samtidigt över Fläcksjön (SB)

5/9 2 ex Fläcksjön (SB, KE)

Roligt är att åter ha fått se en duvhök vid Gussjön. Förra gången var för ungefär ett år sedan. Dess uppdykande var samtidigt något av en dramatisk scen, då höken försökte slå en ekorre i en gran alldeles intill oss men missade. Säkerligen rörde det sig om den gamla, stora hökhanan som jag sett vid Gussjön mycket förr om åren och som enträget verkar bita sig fast i trakten. Hoppas nu bara att den stannar och visar sig mer i höst.

Roligt är också att sparvhöken åter börjat visa sig tämligen regelbundet vid sjön. Jag har rätt ofta sett den flyga en, som jag skulle vilja beteckna som speciell "jaktsträcka", vilken den alltid(?) verkar följa under dess besök över sjön. Under sådana jaktrutter har jag sett den slå efter ärlor och t.o.m. starrar.

Under Augusti har jag gjort många och roliga bekantskaper med "Luscinia svecica svecica", blåhaken. Dels har jag träffat den uppe vid Storsjön i Härjedalen; där ungfåglar kutade omkring mitt bland husen som sädesärlorna här hemma; dels här hemma bara tre veckor efter Härjedalsvistelsen:

25/8 1 ex Gussjön. Hane.

27/8 2-3 ex Sagån ute på Saladammlätten.

1 ex Lergreparna, Sala. Hane.

29/8 4-5 ex Gussjön. Minst 3 hanar + minst en hona. En hane i praktdräkt.

31/8 1 ex vid landsvägskanten, Gullvalla. Hane.

Jag har aldrig tidigare haft så tidiga blåhakar.

Den 5 september påträffade KE och jag en död vattenrall på vägen öster om Gussjön. Den hade troligen flugit på tagträdsstängslet intill vägens ena kant under natten. Rött blod rann ur näbben. Vi gjorde noggranna anteckningar och mätningar på fågeln. Det blev ett fullt A4-blad. Fågeln har överlämnat för skinnläggning.

88017

Vid Gussjön har det varit ett botten-, för att inte säga katastrofår för knölsvan. Sex stycken fåglar sågs i häckningstid i maj-juni, men endast ett par torde ha häckat och fått ut en unge, som jag sett hela hösten och torde kunna klara sig fint. Var har det normalt 10-talet häckande paren tagit vägen?

I Har-Stensjön, där det normalt finns gott om änder (brunänder, gräsänder, viggår och krickor) har ett bottenår kunnat noteras. Detta försvinnande har troligen att göra med att en tidigare år stor och stabil skrat-fiskmåskoloni nära nog helt gått upp i rök. Alltså har änderna förlorat sitt effektiva beskydd. Grönbenän har likaså varit mycket fåtaligt. Bergfinken har däremot sjungit flitigt runt sjöarna (liksom förra året) och något av en fast stan verkar ha uppkommit. Den 16 aug. (andräkningsdagen) sågs en däl (nästan allt utom änder) på Stadsskogen. En kull på 5-10 järpar skrämde upp vid Halgonkessen. Sex tranor gick betesgång på mossen och en storlen skrek ut sitt "nydyker-jag-läte" utifrån blankvattnet. Vid Harsjön-Stensjön flög två gluttar oroligt omkring medan ett par större strandpipare sökte föda på en dybank.

25/8 en svarttärna i vinterdräkt, Gussjön.

25/8 och 4/9 2+1 ex. nötkråka, Gravhagen, Sala.

15/8 en sjungande ortolansparv vid Söral, Västerfärnebo.

Två lyckade häckningar av kattuggla i Sala-trakten, dels vid Berga i Ringvalla (holkhäckning), dels i Edsberga-trakten, där varnande föräldrar och mattiggande flygga ungar kunde avlyssnas den 17 juli.

Stefan Björklund

VARFÅGELN I VÄSTMANLAND HÖSTETID

Om 1969 års iakttagelser av höststräckande varfågel kan kanske sägas följande. På mig verkade arten att ha kommit nästan en smula invasionsartat. Inom en relativt kort period iakttog jag 10 varfåglar på vitt skilda lokaler. Fåglarnas hastiga uppträdande och försvinnande påminde rycket om den brådska som t.ex. snösparven visar under höstflyttningen över våra marker.

Att Västmanlands ådalar inte har den attraktionskraft, man skulle kunna tro, bevisas av att en stor del av fynden är gjorda på hyggen uppe i skogarna.

Var 1969 års höstflyttning alltså påtagligare än normalt. Mycket tyder på det. Vid förfrågan bland fältornitologer har de nästan alla noterat ytterst få höstobservationer tidigare. Av det inkomna materialet kan man utläsa samma sak.

Då bidragsgivarna även medänt sina vinter- och vårobservationer, hoppas jag få återkomma med ytterligare bearbetningar, och då skall jag försöka åstadkomma kommentarer och diskussion. Ett hjärtligt tack till alla, som bidragit med material.

Diagrammen visar observationerna i halvmånadersperioder, där varje ruta är en observation. Som jämförelse har observationer fr.o.m. 1952 medtagits.

Ingvar Granqvist

SOF HAR FÅTT NY ADRESS:

Runebergsgatan 8, 114 29 STOCKHOLM. Telefon 08/ 21 05 08.

VOF:s postgiro: 1 06 54 - 8. Adress: Herrgården 611, 770 30 SKINNSKATTEBERG.